Nr. 6. i 7. Kraków, dnia 15 lipca 1900 r. Rok III.

KRONIKA FARMACEUTYCZNA

organ Galicyjskiego Tow. farmaceutycznego „Unitas“ w Krakowie.

wychodzi każdego 15go w miesiącu, w objętości 1—1½ arkusza druku.

Członkowie Gal. Tow. farmaceutycz. „Unitas“ otrzymują *Kronikę farmaceutyczną* bezpłatnie.

Adres: Redakcya *Kroniki farmaceutycznej* — Kraków.

Redakcya rękopisów nie zwraca, a odpowiedzi udziela tylko za nadesłaniem znacz. poczt.

Ceny ogłoszeń: jednorazowo:	1/1 strony	10 kor.	Przy stałych lub wielokrotnych ogłoszeniach odpowiedni opust.
	1/2 „	6 „	Wiersz petitem 20 hell., słowo przy mniejszych ogłoszeniach 6 hell.
	1/4 „	4 „	Nr. pojedynczy „Kroniki“ 80 hell. Prenumerata dla nieczł. 6 kor. rocznie.
	1/8 „	2 „	

Galicyjskie Towarzystwo farmaceutyczne „Unitas“ w Krakowie

w myśl § 2 swego statutu zatwierdzonego przez Wys. c. k. Namiestnictwo **utrzymuje stale biuro pośrednictwa i udziela wszelkich informacyj.**

WP. Właścicielom i Dzierżawcom aptek poleca poszukujących posad współpracowników.

WP. Magistrom farm. udziela wiadomości o wolnych posadach na warunkach uchwalonych i przyjętych przez I. Zjazd farmaceutów galic. we Lwowie.

Nr. 6 i 7. Kraków, dnia 15 lipca 1900 r. Rok III.

KRONIKA FARMACEUTYCZNA

organ Galicyjskiego Tow. farmaceutycznego „Unitas“ w Krakowie.

Gloria Tibi Alma Mater...

Pięć wieków mija od chwili, w której powołana do życia słowem i pismem królewskiem, stara Wszechnica Jagiellońska — roztoczyła swe duchowe skrzydła nad całym obszarem polskim — nad polską mową i polską myślą. Mimo zmienne koleje losu, zapłonęła Ona jak znicz i sieje wiedzę w młode umysły, oświeca i ogrzewa młode dusze, kształci pokolenia coraz to nowsze i przysparza społeczeństwu nowe i świeże siły.

Od pięciu wieków, przesuwają się przez Jej progi szeregi ludzi, ogrzewają się u Jej duchowego ogniska, i wchłaniają w siebie wszystkie potrzebne na dalsze życie wskazówki, rady i nauki — żegnają Ją z uczuciem wdzięczności i żywią dla Niej cześć.

Od pięciu wieków stoi ta Alma Mater i dzierży w swej dłoni „oświaty kaganiec“, skupia około siebie wszystko co polskie, łączy duchowo rozsiane po szerokim świecie jednostki — i stanowi rdzennie polską, jedyną sławną Wszechnicę naszą.

Odkąd naród nasz, politycznie zgnębiony i rozdarty, wymazanym został przez siły brutalne, z szeregu narodów politycznie zorganizowanych; odkąd mowa polska i myśl polska, stały się tarczą, w którą godziły i godzą pociski nieszlachetnych i małych dusz — odtąd ta Alma Mater spotężniała jeszcze i stała się prawdziwą arką przymierza, między dawnemi a młodemi laty.

W prastarych Jej murach znajdowaliśmy i znajdujemy i my przytułek — my, którym los nie dał oddychać pełną piersią w atmosferze nauki — my, których za młodu wykolejono dla wygody ludzkiej.

Mimo niedostatków i braków w podstawowem wykształceniu, których wymaga dziś nasz zawód — mimo braku „dojrzałości“ naukowej — która jest takiem: *noli me tangere* dla sterników nawy zawodowej — przygarniała nas i przygarnia do siebie ta stara Wszechnica, daje nam karm duchową, rozjaśnia nam i rozwidnia niejedne ciemne i zawikłane kwestye — otwiera przed nami swe skarbnice naukowe, pozwalając czerpać z nich zdrowe ziarno dla ducha i umysłu.

A chociaż w Jej murach, życie nasze nie zlewa się z rwącym i pieniącym się potokiem ogólno-akademickiego życia — chociaż wegetujemy tam tylko na uboczu, jako „nadzwyczajni“, to jednak, mimo to, skorośmy wyszli z Jej murów na twardą i smutną arenę życia, skoro tylko bezwzględna rzeczywistość poczyna nam rozwiewać złudzenia i ideały, wtedy zwracamy się myślą wstecz — i owa kraina duchowa, jaką jest dla nas bezsprzecznie

okres lat uniwersyteckich, staje się dla nas czemś tęczowem, opromienionem i lepszem. Stanowi ona wówczas, podobnie jak okres naszego dzieciństwa, ów „kraj lat dziecinnych!...“, który „zawsze zostanie święty i czysty, jak pierwsze kochanie“.

Stąd też dziś, kiedy cały świat ucywilizowany i naukowy składa hołdy i życzenia tej starej Wszechnicy w dniu Jej pięciowiekowego jubileuszu — stajemy i my w szeregu hołdowników a z ust naszych i serc naszych wyrywa się okrzyk: Chwała Tobie i cześć prastara nasza Wszechnico Jagiellonów!

Z dziedziny teoryi, techniki i praktyki.

Z terapii.

Jaja zawierające żelazo. Aptekarz C. Aufsberg w Wiesbaden zamieszcza w berlińskiem czasopiśmie *Pharm. Ztg.* wiadomość o wynalezieniu odpowiedniej metody żywienia kur, przy pomocy której zwiększa się w jajach normalną zawartość żelaza o ośmiokrotną ilość. Mielibyśmy więc w ten sposób nowy sposób stosowania żelaza, łatwo absorbowanego przez organizm i podwójnie korzystnego, wiadomą bowiem jest już sama odżywcza wartość jaj. Co więcej — wedle autora — metoda ta wpłynie dodatnio i na hodowlę drobiu wogóle, który podobnie ludzkości cierpi również na modną anemię i z tą połączone osłabienie!

Wiadomości praktyczne, badania dobroci preparatów farmaceutycznych i farmakognostycznych.

Syrupus amygdalarum. Sporządzanie trwałego syrupu migdałowego sprawia pewnego rodzaju trudność dla laboratoryusza, podajemy więc za: *Oest. Zeitschrift für Pharm.* wskazówki do sporządzania takowego. Według E. Dietricha trwały syrup otrzymuje się, sporządzając takowy na ciepło, z dodatkiem 5 gramów gumy arabskiej, gdy przeciwnie Hausmann *(Americ. Journ. of. Pharm.),* zalecając również dodatek gumy, ale nie sproszkowanej, lecz drobno ziarnistej, każe unikać, podobnie jak i lekospis niemiecki, wszelkiego ogrzewania. Uciera się więc 140 g. obranych słodkich i 40 g. gorzkich migdałów z 10 g. gumy arabskiej, 100 g. cukru i 50 g. wody na miękką pastę, poczem dodawszy jeszcze 100 g. wody, cedzi się silnie zgniatając, a na pozostałość nalewa się ponownie 150 g. wody i powtarza się tę samą manipulacyę. W tak otrzymanej kolaturze rozpuszcza się na zimno 100 g. cukru i uzupełnia się całość syrupem zwykłym do 1000 $cm.^3$ W ten sposób sporządzony syrup migdałowy ma się utrzymywać świeżo, nie dzieląc się, co często zauważamy, na dwie warstwy.

Tinctura opii simplex. Często zauważane zmętnienie tego nastoju, jest według F. Eversa powodowane zafałszowaniem opium przez producentów, którzy w celach zysku dodają do tegoż substancye gumowe lub żywiczne w takiej ilości, że zawartość morfiny odpowiada w każdym razie oznaczonej ilości. Nastój z takiego opium sporządzony daje się trudno wyklarować, a względnie wyklarowany, napowrót mętnieje. Zimmermann zaleca do klarowania użycie karuku.

Oest. Zeitschrift für Pharm. 1900. 14.

Z galicyjskiego Tow. farm. „Unitas“ w Krakowie.

Z kasy dla chorych.

Sprawozdanie za kwiecień 1900 r.

Z dniem 30 kwietnia kasa liczy członków zwyczajnych	140
„ „ „ „ „ „ nadzwyczajnych	68
Razem	208

Przystąpili członkowie zwyczajni: Henryk Bartmański, Bochnia. Mieczysław Freund, Skole. Kamil Schreyer, Wadowice. Stanisław Gizowski, Przemyśl. Jan Wieczek, Lwów. Ignacy Stroka, Mościska.

Przystąpił członek nadzwyczajny: Jan Kromkay, Skole.

Wystąpili członkowie zwyczajni: Teodor Gierżabek, Bochnia. Stanisław Niemczewski, Przemyśl. Wł. Doboszyński, Lwów. Kazimierz Włyński i Jan Rożański, Kraków.

Wystąpił członek nadzwyczajny: Ignacy Lesikowski, Kraków.

Dochód:

Wkładki członków zwyczajnych . . .	196	Kor.	67	hal.
„ „ nadzwyczajnych . .	98	„	33	„
Razem . . .	295	Kor.	—	hal.

Rozchód:

Czeki	4	Kor.	—	hal.
Abonament Clearingu	2	„	—	„
Manipulacya poczt. kasy oszcz. w Wiedniu	2	„	13	„
Portorya	1	„	—	„
Rachmistrz 40 K., lokal 24 K., usługa 4 K.	68	„	—	„
Razem . . .	77	Kor.	13	hal.

Sprawozdanie za maj 1900 r.

Z dniem 31 maja kasa liczy członków zwyczajnych	143
„ „ „ „ „ „ nadzwyczajnych	69
Razem	212

Przystąpili członkowie zwyczajni: Antoni Tyszyński, Wadowice. Zygmunt Teodorowicz i Władysław Doboszyński, Złoczów. Tadeusz Frankowski, Przemyśl. Adolf Raab, Delatyn. Norbert Haber, Rawa ruska. Paweł Göttinger, Dąbrowa.

Przystąpili członkowie nadzwyczajni: Józef Hołubowicz, Delatyn. Edward Podobiński, Rawa ruska.

Wystąpili członkowie zwyczajni: Karol Kielawa, Wadowice. Michał Kostecki, Przemyśl. Włodzimierz Kukaczka, Wieliczka. H. Markiewicz, Dąbrowa.

Dochód:

Wkładki członków zwyczajnych . . .	212	Kor.	67	hal.
„ „ nadzwyczajnych . .	106	„	33	„
Razem . . .	319	Kor.	—	hal.

Rozchód:

Kol. Michalewicz za 30 dni I. kat. . .	108 Kor.	—	hal.
„ Zeńczak za 30 dni I kat. . . .	108 „	—	„
„ Klein za 43 dni II. kat.	129 „	—	„
„ Mizerski za 19 dni II. kat. . . .	37 „	80	„
„ Kucharski za 8 dni I. kat. . . .	28 „	80	„
Ogłoszenie Walnego Zgromadzenia . .	20 „	80	„
Ogłoszenie Nadzw. Walnego Zgrom. .	12 „	60	„
Rachmistrz 40 K., lokal 24 K., usługa 4 K.	68 „	—	„
Manipulacya poczt. kasy oszcz. w Wiedniu	2 „	—	„
Portorya	2 „	60	„
Razem . . .	517 Kor.	60	hal.

Chorzy pozostają: Kol. Schönowitz, Michalewicz i Minnicki.

Z powodu zwiększających się wypłat członkom, a z drugiej strony wielkiej liczby zaległości, Zarząd kasy zawiadamia, że w myśl uchwały Walnego Zgromadzenia będzie zmuszonym wszelkie zaległe opłaty członków kasy, niezapłacone do dnia 31 lipca b. r., ściągnąć w sposób ustawą wskazany.

Mg. *Markian Łomnicki*
sekretarz.

Mg. *Hugo Muthsam*
wiceprezes.

Wiadomości z Wydziału.

Na posiedzeniu Wydziału odbytem w maju b. r. obecnymi byli: jako przewodniczący wiceprezes Muthsam i koledzy Hoffmann, Łomnicki, Łukowski, Miętus, Pytlarski, Śmieszek, Stepek i Waligórski — jako goście kol. Szalay i Turowicz.

Z powodu uroczystego obchodu pięciusetletniego jubileuszu Wszechnicy Jagiellońskiej, Wydział Towarzystwa zawezwany przez Komitet obywatelski, urządzający uroczysty pochód hołdowniczy w dniu jubileuszowym, postanowił wziąźć w takowym pochodzie udział, o której to uchwale zawiadomiono kolegów miejscowych. W pochodzie uczestniczyli kol. Muthsam i Stepek, jako reprezentanci Tow. „Unitas“, niosąc na Wawel żelazne wieńce od obywatelstwa krakowskiego na groby królewskie, twórców Wszechnicy polskiej. Osobny Komitet jubileuszowy byłych uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego zajął się uczestnictwem w obchodzie i pochodzie uniwersyteckim. Na zaproszenie ze strony Komitetu, urządzającego w drugiej połowie lipca b. r. Zjazd przyrodników i lekarzy polskich w Krakowie i w połączeniu z tymże wystawę przyrodniczo-lekarską — postanowił Wydział wziąść w wystawie odpowiedni udział Jednomyślną uchwałę powziął i Zarząd kasy dla chorych — a przeprowadzenie tej uchwały powierzono kolegom Muthsamowi i Stepkowi. Co do wzięcia udziału w samym Zjeździe i pracach tegoż, wobec oddania przez Komitet zjazdowy kierownictwa sekcyi farmaceutycznej wyłącznie w ręce właścicieli aptek, Wydział Towarzystwa na razie nie powziął żadnej uchwały. Postanowiono zrobić przedstawienie do Gremium aptekarzy w Krakowie, ażeby członkowie tegoż, celem uczczenia i upamiętnienia pięciusetletniego obchodu jubileuszowego Almae Matris Jagellonicae, przystąpili do spełnienia humanitarnego czynu wobec swych współpracujących kolegów i w celu ulżenia ich przeciążającej pracy, wprowadzili na wzór już istniejących przykładów, otwieranie aptek o godzinie 7-ej rano, a zamykanie o godzinie 9-tej wieczór. Kolega Muthsam zawiadomił Wydział o przebiegu ankiety aptekarskiej, zwołanej przez rząd do Wiednia, w której uczestniczył jako delegat Towarzystwa „Unitas“. Przy powstałej, z tego powodu obszernej dyskusyi, postanowiono, celem zadecydowania stanowiska i dalszej akcyi dla Towarzystwa, wobec

mogących nastąpić niespodziewanych wniosków z ankiety i możliwego częściowego tylko wprowadzenia przez rząd reformy zawodu — sprawą tą zająć się na *ad hoc* zwołanem posiedzeniu i rozpocząć odpowiednie starania. Dalej postanowiono wnieść przedstawienia tak do c. k. Namiestnictwa jak i Wydziału krajowego w sprawie fungowania aptek zakonnych jako publicznych (np. Maryampol), zwłaszcza bez odpowiedzialnego magistra-zarządcy, jak również spełniania funkcyj aptekarskich już to w szpitalach, już to w aptekach krajowych przez osoby nieukwalifikowane, t. j. zakonnice Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia. Sprawę tę poruszono na Wydziale tak ze względu na dobro leczących się w szpitalach, jak i również wskutek sprzeciwiania się podobnej procedury ustawom dotyczącym wykonywania służby farmaceutycznej w aptekach.

Akcye bankowe, stanowiące część kapitału żelaznego Towarzystwa, postanowił Wydział, celem uniknięcia możliwych strat przy nieprzewidzianych obecnie krachach finansowych, wymienić na gotówkę i takową włączyć do książeczek kasowych.

W końcu zajmował się Wydział kwestyą sporządzenia odznak dla członków Gal. Tow. farm. „Unitas".

Mg. *Markian Łomnicki* sekretarz

Mg. *Hugo Muthsam* wiceprezes.

Mg. *Bronisław Pytlarski* skarbnik.

Rozporządzenia i przepisy.

Rozporządzenie c. k. Min. Spraw Wewn. z dnia 25 listopada 1899 r. L. 38.274 dozwala sprzedaży tak zwanego „Syropu Pagliano" w aptekach publicznych, ale wyłącznie na ordynacyę lekarza.

Rozporządzenie c. k. Nam. w Tyrolu z dnia 6 lutego b. r. L. 4.360 zawiera podwyższenie taksy na przetwory wyskokowe.

Rozporządzenie c. k. Min. Spraw Wewn. z dnia 6 czerwca b. r. Dz. U. P. Nr. 95 dotyczy wprowadzenia obowiązującego z dniem 1 lipca b. r. dodatku do taksy aptekarskiej (ze względu na wydane additamenta). Dodatek ten zawiera również nowo zestawioną tabelę dawek maksymalnych dla środków silnie działających, przyczem zmienia dawki do wewnętrznego użycia Kreozotu i Tinctura Strophanti.

Taksa środków leczniczych objętych dodatkiem do lekospisu austryac. Ed. VII.

Nazwa leku	gramy	hal.
Acetphenetidinum . . .	1	5
Amylum Oryzae pulv. .	100	40
Antipyrinum Coffeino-citricum	1	10
Antipyrinum salicylicum .	10	50
Aqua kresolica	100	12
Bismuthum subgallicum .	10	60
Charta sinapisata . . .	1 ark.	8
Codeïnum hydrochloricum .	0·10	14
Coffeinum Natro Benzoïcum	1	20
Collemplastrum adhaesivum	500 cm^2	60
Collemplastrum salicylat.	500 cm^2	80
Extractum Chinae . . .	1	18
Extractum Condurango fluidum	10	32
Extractum Hydrastidis fluidum	10	60
Extractum Quebracho fluidum	10	30
Extractum Rhamni Purshiani fluidum . . .	10	40
Ferrum oxydatum saccharatum	10	20
Ferrum sulfuricum praecipitatum	10	15
Formaldehydum solutum .	10	10
Fructus Capsici pulv .	10	8

Nazwa leku	gramy	hal.
Fructus Piperis nigri pulv.	10	10
Kresolum	10	30
„ *liquefactum* . .	10	30
Liquor Capsici compositus	10	10
Natrium benzoïcum . .	10	30
„ chloratum pulv.	10	5
„ hydrooxydatum .	10	20
Oleum phosphoratum . .	10	25
Oleum Resinae empyreumaticum	100	25
Pastilli Hydrargyri bichlorati corrosivi	10 szt.	70
Phosphorus	0·10	5
Pilulae Ferri carbonici .	10	50
Resina elastica depurata .	10	45
Resina Podophylli . . .	1	20
Resorcinum	10	90
Saccharinum	1	15
Sandaraca pulv. . . .	10	20
Sebum ovile	100	40
„ salicylatum . .	10	15
Stearinum	10	5
Sulfonalum	10	130
Suppositoria Glycerini, trzygramowe	1 szt.	10
Suppositoria Glycerini, dwugramowe . . .	1 szt.	8

Nazwa leku	gramy	hal.
Syrupus Sennae cum Manna	10	5
Theobrominum	1	40
„ *Natrio-salicylicum*	10	300
Tinctura Aloës composita	10	8
„ Rhei aquosa .	10	8
Tinctura Strophanthi . .	1	4
Trionalum	10	240
Unguentum Acidi borici .	10	10
„ Diachylon .	100	120
„ Glycerini . .	10	12
„ Hydrargyri .	10	10
„ sulfuratum .	10	18
Vinum album	100	40
Vinum „ wraz z naczyniem	0·7 *l*	200
Vinum rubrum	100	40
Vinum „ wraz z naczyniem	0·7 *l*	200
Vinum Malagense . . .	100	80
„ Marsalense . . .	100	60
„ Chinae ferratum .	100	120
„ Condurango . .	10	12
„ Pepsini	10	12
„ Rhamni Purshiani	10	24

Uwaga. Przy obliczaniu nieobowiązkowych artykułów fabrycznych, których nazwa została ochronioną: Dermatol, Diuretina, Migrenina i Salipyrina, a w których miejsce włączono do lekospisu jako obowiązkowe przetwory: Bismuthum subgallicum, Theobrominum-Natrio-salicylicum, Antipyrinum-Coffeïnocitricum i Antipyrinum salicylicum, mogą być rachowane pozycye taksy wydanej przez ogólno austr. Tow. aptekarskie, dozwolonej przez c. k. Min. Spraw Wewnętrznych.

Rozporządzenie Min. Spraw Wewn., handlu i finansów z d. 5 kwietnia b. r., zabrania sprowadzania tak zwanego dra. K. Schiffmana proszku przeciw astmie. (Sprzedaż tego uniwersalnego środka jeszcze w roku ubiegłym zabronioną została).

Rozporządzenie c. k. Min. Spraw Wewn. z d. 8 maja b. r. L. 7.205 zabrania sprzedaży tak zwanych „Pink pigułek dra Williamsa“ reklamowanych w pismach jako środek przeciw anemii, neurastenii i reumatyzmowi. Powyższe rozporządzenie ministerstwa poleca równocześnie władzom krajowym zawiadamiać administracye pism peryodycznych w okręgu swej władzy politycznej o każdorazowym tego rodzaju zakazie. Byłby to więc pierwszy energiczniejszy krok ze strony rządu do umniejszenia handlu środkami uniwersalnymi.

Przenoszenie koncesyj aptek personalnych. Rozp. c. k. Min. Spr Wewn. z dnia 2 marca 1883 r. L. 2.944 i 22 grudnia 1899 r. 43.173. Z powodu zaszłych wypadków zaprotestowania Magistrów farmacyi przeciw przeniesieniu koncesyi personalnej na nabywcę inwentarza istniejącej już apteki, w drodze kupna nie wprost od byłego koncesyonaryusza ale od tegoż bezpośrednich lub pośrednich spadkobierców (np. Wiedeń, Praeceptor — Skole, Lechowski) wyjaśnia Min. Spraw Wewn. odnośnie, że i w takich wypadkach władza polityczna nie może odmówić przeniesienia koncesyi na nowonabywcę, jeżeli tenże posiada ustawą przepisaną kwalifikacyę do samoistnego prowadzenia apteki.

W ten sposób zadokumentowano nowy wyłom w prawach kondycyjonujących farmaceutów.

Rozporządzenie c. k. Min. Spraw Wewn. z d. 30 maja b. r. L. 8.375 decyduje czy i o ile na razie może być dozwoloną sprzedaż w aptekach surowicy przeciw alkoholizmowi wyrobu prof. Thebaultha w Paryżu.

Rozporządzenie c. k. Min. Spraw Wewn. z d. 18 maja b. r. L. 17.188 do wszystkich władz krajowych wydano, celem uzyskania szczegółów co do obecnie istniejących aptek filialnych i zabronienia na przyszłość udzielania pozwoleń na tego rodzaju przedsiębiorstwa.

„Ażeby poznać stan obecnych aptek filialnych, wzywa się c. k. . . . . . ., o przedłożenie wykazu wszystkich aptek filialnych w obrębie przydzielonego okręgu administracyjnego, wedle załączonego formularza, z terminem do dnia 31 lipca b r.

Rubr. 1. C. k. Starostwo;
„ 2. Nazwa miejscowości posiadającej filię — liczba ludności tejże miejscowości;
„ 3. Sposób prowadzenia filii (prowizor, dzierżawca i t. p.);
„ 4. Data i liczba dekretu pozwolenia*) z podaniem warunków, dla jakich pozwolenie udzielonem zostało;
„ 5. Miejscowość, gdzie jest apteka macierzysta, nazwa właściciela lub zarządcy tejże apteki;
„ 6. Oddalenie fili od apteki macierzystej;
„ 7. Zaznaczenie okoliczności, które spowodowały potrzebę apteki filialnej, względnie uzasadniły potrzebę urzędowego pozwolenia na prowadzenie tejże.

Ponieważ w obowiązujących ustawach aptekarskch nie istnieje żadne zasadnicze prawo do tworzenia filij, przekazuje się c. k. . . . . . w przyszłości aptek filialnych nie tworzyć.

Ankieta dla reformy aptekarstwa w Austryi.

(Ciąg dalszy).

B. Stosunki dotyczące koncesyi istniejących aptek.

18. Czy dążyć do zmian i do jakich w określeniu §§ 58 i 59 ustawy przemysłowej z roku 1859 odnośnie w zastosowaniu tychże do istniejących aptek starego systemu?

19. Czy pożądanem jest, celem położenia tamy nadużyciom, dokładne określenie warunków przy nabywaniu aktem prawnym urządzeń aptecznych, pod jakimi może być nadaną koncesya ukwalifikowanemu nabywcy urządzenia?

III. Kwestye zawodowe.

20. Czy wymaga obecna organizacya zawodu aptekarskiego przekształcenia przez reformę ustawy gremialnej i w jakim kierunku? Zwłaszcza, czy należy gremia aptekarskie lub izby aptekarskie przekształcić jako reprezentacyę wszystkich farmaceutów danego obwodu?

21. W takim razie: Czy personal farmaceutyczny wpisany do gremium uważać jako włączony imieniem gremium, i czy rozszerzyć zakres działania reprezentacyj zawodu aptekarskiego na:

*) Treścią tego rozporządzenia zaznaczył rząd wyraźnie i stanowczo, że nie mogło być nigdy mowy o nadawaniu koncesyj na apteki filialne, ale były to zwykłe administracyjne pozwolenia władzy politycznej do prowadzenia czasowego filij. *Red.*

a) administracyę osobnych, odpowiednich dochodów i instytucyj dla zabezpieczenia stanowiska życiowego wszystkich członków zawodu?
b) obowiązkowe popieranie zawodowego kształcenia personalu farmaceutycznego przez odpowiednie urządzenia i zabezpieczenie odpowiedniego przypływu adeptów do zawodu?
c) pośredniczenie w otrzymywaniu posad i opiekę w czasie pozostawania bez posady?
d) na ubezpieczenie od wypadku, w razie zasłabnięcia i na starość, jak również ubezpieczenie wdów i sierót przy składaniu odpowiednich wkładek przez osoby interesowane?
e) stopniowe z latami służby kondycyonującym postępujące polepszenie płacy?
f) dokładny przegląd i kontrolę stosunków służbowych kondycyonujących?
g) powiększenie władzy dyscyplinarnej względem przełożonych i współpracowników?
h) obowiązkowy współudział przy rządowem traktowaniu ważnych spraw aptekarskich? Odpowiednie zastępstwo przy państwowych władzach sanitarnych?

22. Na jakich zasadach uregulować czas pracy zawodowej kondycyonujących, ażeby praca tychże odbywała się w odpowiednich hygienicznych warunkach?

23. Jakie szczególne wymogi należałoby postanowić w razie dopuszczenia do aptekarstwa ukwalifikowanych kobiecych sił pomocniczych?

24. W jaki sposób przyspieszyć i osiągnąć jednolite ukształtowanie aptekarstwa starego i nowego systemu? (Kwestya wykupna i t. p.).

IV. Wykształcenie zawodowe.

25. Czy uważać ukończenie sześciu klas szkół średnich jako wystarczające przy wstąpieniu do farmacyi, ewentualnie z jakiego założenia wychodząc wziąść pod obmyślenie wyższe żądania?

26. Czy należałoby skrócić czas terminu składania egzaminu tyrocynialnego (uprawniającego do samoistnego ekspedyowania leków) i wprowadzić okres kondycyonowania przed odbyciem studyów uniwersyteckich, wliczalny do wymaganego pięciolecia?

27. Czy pożądanem jest po tym okresie kondycyonowania obowiązkowe ukończenie mającego się założyć kursu przygotowawczego do studyów uniwersyteckich z egzaminem?

28. Jakie życzenia istnieją odnośnie do urządzenia studyów i rygorozów farmaceutycznych?

29. Jakie zabiegi zalecają się do zapewnienia odpowiedniego przypływu adeptów do zawodu bez ujemnego oddziałania na jakość tychże sił?

30. Przedłożenie szczególnych życzeń odnośnie do zreformowania zawodu aptekarskiego.

Tej treści cyrkularz został wybranym przez rząd członkom ankiety rozesłany na parę dni przed odbyciem się tejże.

Jak widzimy, kwestyonaryuszem powyższym objął rząd, a względnie jego władze wykonawcze, niemal wszystkie sprawy zawodu aptekarskiego, wymagające gruntownego przekształcenia i reformy, a czego domagają się od lat tylu przedewszystkiem kondycyonujący magistrowie farmacyi. Rząd zwołując ankietę zaznaczył już z góry, że celem jej jest jedynie dostarczenie odpowiednich informacyj ze strony przedstawicieli aptekarstwa, któremi dopiero mógłby się rząd kierować przy ułożeniu planu reformy zawodu aptekarskiego. Odpowiedzi i dyskusye nad poszczególnymi punktami kwestyonaryusza miały więc dostarczyć odpowiednich informacyi, potrzebnych rządowi — i mimo, że rok temu okolicznościowo wypowiedziano we Wiedniu ze strony rządu, że tenże posiada już dostateczny materyał w tym kierunku zebrany, a nawet podawano za fakt pewny, że rząd nawet posiada już gotowy

projekt reformy — to jednak zwołano ankietę, której doczekaliśmy się i przeżyć musieli, zanim wreszcie rząd zdecyduje się do ostatecznego przyłożenia ręki do wskrzeszenia tyle wyczekiwanej reformy. Było to w każdym razie ostatnie *remedium hypnoticum* na uspokojenie szerokich warstw farmaceutów, gotowych na ostateczny rozpaczliwy odruch samopomocy w razie niespełnienia tychże postulatów, t. j. gotowych do ogólnego zaprzestania pracy. Mimo piętrzących się trudności, jakie bezsprzecznie sam projekt wprowadzenia koncesyi *ad personam* nastręcza, a zwłaszcza mające go uprzedzić samowykupno aptek istniejących, mimo trudności, jakie przeważnie stawiają ci, w których to interesie leży wyłącznie, zgodzono się ze strony kondycyonujących na zaprojektowanie tego systemu, postanowiono jednak równocześnie rozwinąć starania, w razie niemożliwego osiągnięcia koncesyi *ad personam*, o uzyskanie dla aptekarstwa systemu koncesyonowanego przemysłu. Kwestyonaryusz, jakkolwiek późno wręczony, zastał jednak przedstawicieli kondycyonujących magistrów przygotowanych do ewentualnego zwalczania trudności, jużto wypływających z ustroju samego projektu koncesyi *ad personam*, jużto stawianych przez opozycyjnych względem tego projektu właścicieli aptek.

W szeregu czterech posiedzeń w ostatnich dniach kwietnia obradowała więc w Wiedniu ankieta *ad hoc* zwołana, a udział w niej wzięli przedstawiciele rządu i zawodu, i tak: członkowie najwyższej rady sanitarnej z szefem sekcyjnym P. Dr. Emanuelem z Dubraw Kusym na czele jako przewodniczącym, członkowie Komitetu farmaceutycznego przy Najw. Radzie Zdrowia (Dr. Hellmann, Grüner, Kremel), członkowie wydziału sanitarnego Izby poselskiej (Pp. posłowie Piepes-Poratyński, Seichert i Axmann), zastępcy działów ministeryalnych jak policyjno-przemysłowego i prawodawczego w Min. spr. wewn. i urzędu statystycznego pracy w ministeryum dla handlu. Gremia austryackie miały 20 swych przedstawicieli (z Galicyi Pp. aptekarze Heller i Sklepiński), ze strony kondycyonujących obecni byli kol. Mg. Lambert Purek (za „Spolek“ w Pradze i Gal. Tow. aptekarskie we Lwowie), Mg. H. Wagner (za oddział O. A. T. f. Wiedeń i „Unitas“ w Krakowie), Mg. Alfred Göttl (za O. A. T. f. we Wiedniu), Mg. J. Longinovits (za O. A. T. f. we Wiedniu) i Mg. H. Rosenauer ze Steyer (za O. A. T. f. w Wiedniu), Mg. Ernest Reich z Gracu (za O. A. T. f. we Wiedniu), Mg. Ernest Baurek (za „Circolo“ z Tryestu), Mg. Hugo Muthsam z Krakowa (za „Unitas“), Mg. Odillo Krakowka (za wiedeńskie i niemieckie Tow. farmac.) i Mg. Rudolf Steinmasler.

Z prasy zawodowej obecni byli jako goście redaktorzy Dr. H. Heger i Sicha.

(C. d. i dok. n.).

Z życia zawodowego.

Fundusz emerytalny. Stan wkładek członków wynosi 460 Kor. 60 hal. — fundusz żelazny 378 Kor. 61 hal. — fundusz pensyjny 1 kor. 98 hal. — razem 841 Kor. 19 hal. Wkładka miesięczna 20 hal.

Kraków, dnia 1 czerwca 1900. Mg. *Zygmunt Łukowski.*

Deputacya u p. protomedyka Dra J. Merunowicza. W dniu 24 maja b. r. przyjął obecny w Krakowie p. protomedyk Dr. Józef Merunowicz deputacyę magistrów farmacyi, złożoną z kol. Macudzińskiego, Marcisiewicza, Muthsama i Hoffmana. Deputacya wręczyła p. protomedykowi memoryał w sprawie kreowania nowych aptek w Galicyi, przytaczający cały szereg podań, wniesionych przez Galic. Tow. farmac. „Unitas“ do odpowiednich starostw, a które po kilka lat zalegają nietknięte w biurkach referentów, lub też odbywają wędrówki ze starostw do Namiestnictwa i napowrót, jużto dla uzupełnienia zaniedbanych formalności ze strony starostwa, jużto z wielu nieuzasadnionych powodów, co wreszcie przynosi ten rezultat, że

kreowanie nowej apteki przewleka się *ad infinitum*. Wychodzą na tem dobrze obecni właściciele aptek, lecz cierpi ludność i ogół farmaceutów. P. protomedyk oświadczył deputacyi, że obejmując obecnie referat spraw aptekarskich w Namiestnictwie, wprowadzi też szybsze załatwianie odnośnych podań, i magistrowie farmacyi mogą liczyć na Jego poparcie w swych słusznych żądaniach, a zarazem zapewnił, że już w najbliższym czasie zostanie kilkanaście nowych aptek kreowanych, jak w Stanisławowie, (2) w Krakowie, Muszynie, Wadowicach, Stryju, Rabce, Jarosławiu, Drohobyczu, Nowym Sączu, Przemyślu i t. d. Jak się dowiadujemy, zostały przez c. k. Namiestnictwo zawezwane wszystkie starostwa, gdzie poruszono sprawę otwarcia nowych aptek, do złożenia jak najrychlejszego sprawozdania z dotyczących dochodzeń.

Udział magistrów farmacyi, byłych uczniów Almae Matris Jagellonicae, w obchodzie pięciusetletniego jubileuszu. Jak szerokie polskie łany — jak daleko tylko oddycha polska pierś — skoro rozeszła się wieść, że ta prastara polska szkoła święcić będzie w roku bieżącym pamiątkę pięciusetletniego swego istnienia, załętniły goręcej polskie serca, poruszyły się wszystkie warstwy narodu, ożywione chęcią uczczenia i uroczystego upamiętnienia drogiego dla nas jubileuszu. Każdy w swej mierze zapragnął w dniu jubileuszowym złożyć hołd tej pierwszej polskiej Wszechnicy, która przetrwała złote czasy swego rozwoju i chwały — przetrwała lata rozstroju, ucisku, a przecież nie zginęła... i dziś stanowi ostoję nauki polskiej, spełniając wobec świata naukowego, wobec społeczeństwa polskiego zaszczytnie swe zadanie. W niej wychował się liczny dziś szereg farmaceutów polskich, którzy też pomni swej nierozerwalnej łączności z nauką i przywiązania do tej prastarej szkoły, wzięli udział w obchodzie uniwersyteckim, składając w dniu jubileuszu w ręce senatu Wszechnicy adres pamiątkowy, przechowany w metalowej puszce, zdobnej w zawodowe ornamenta i godła. Adres opatrzono starodawną pieczęcią aptekarską z r. 1800 — w puszcze z napisem: „*Ars longa — vita brevis*“ i datami dotyczącemi. Sam adres spisany na pergaminie był następującej treści:

„U stóp sławnej i pełnej chwały krakowskiej Wszechnicy Jagiellońskiej w dniu jubileuszowym pięciowiekowego tejże istnienia, składają niżej podpisani w imieniu magistrów farmacyi, byłych uczniów tej drogiej nam Wszechnicy, wyrazy głębokiego hołdu i czci. Niechaj ta prastara szkoła króluje nam i przez ciąg dalszych wieków, niech sieje ziarno wiedzy i nauki w polskie umysły na pożytek narodu i niechaj lśni blaskiem sławy, na chwałę polskiego imienia i polskiej nauki. Działo się w Krakowie w dniu siódmego czerwca, roku tysiącznego dziewięćsetnego“.

Adres ten podpisany został przez reprezentantów, byłych uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego, magistrów farmacyi Antoniego Śmieszka, prezesa Gal. Tow. farmac. „Unitas“, aptekarza Wiktora Redyka, seniora gremium apt. Eugeniusza Hellera, aptekarza w Podgórzu Dyonizego Matulę, — magistrów Tadeusza Prus Skowrońskiego, Stanisława Odrowąż Waligórskiego i redaktora *Kroniki farmaceutycznej* Alfreda Stepka.

Jako delegaci kolegów w uroczystościach jubileuszowych dnia 7 czerwca b. r. brali udział kol. Mg. Eug. Heller, aptekarz i Mg. Stanisław Waligórski. Komitet postarał się o kilkadziesiąt odbitek powyższego adresu, które koledzy, którzy przyłączyli się składką do kosztów sprawienia adresu, zechcą sobie odebrać z rąk kol. Mg. Alfreda Stepka (apteka Wgo Redyka, Kraków) — miejscowi bezpłatnie — zamiejscowi za pobraniem lub nadesłaniem portoryum pocztowego.

Komitet składa również wszystkim tym kolegom, którzy przyczynili się do uświetnienia tej uroczej chwili przez współudział swej czynnej i materyalnej pomocy, szczere koleżeńskie podziękowanie. Zarazem zamieszczamy listę składek, która ma posłużyć jako pokwitowanie.

Złożyli pp. koledzy: Tadeusz Skowroński 10 Kor., Dyonizy Matula 10 Kor., Karol Łuczko 10 Kor., E. Heller 10 Kor., Karol Jahr 5 Kor., apteka Gralewskiego 10 Kor., Gorzecki 5 Kor., J. Macudziński 10 Kor., A. Żurawski 5 Kor., Wiktor

Redyk 15 Kor., Wiszniewski 10 Kor., Mikołaj Proń 5 Kor., Mikucki 10 Kor., J. Lesikowski 10 Kor., L. Rozenberg 5 Kor., M. Dobrowolski 5 Kor., Ludwik Froncz 2 Kor., Arnol Reifer 2 Kor., Antoni Smieszek 10 Kor., A. Stepek 10 Kor., H. Muthsam 5 Kor., W. Grabowski 5 Kor., S. Hoffmann 2 Kor., M. Łomnicki 2 Kor., L. Marcisiewicz 5 Kor, S. Waligórski 5 Kor, J. Rożański 2 Kor., Jędrzejowski 2 Kor., Turowicz 2 Kor., Władysław Paderewski 2 Kor., Stanisław Skowroński 2 Kor., H. Drzymała 5 Kor., Borucki 5 Kor., A. Pachucki 6 Kor., Łukowski 2 Kor., Mühleisen 4 Kor., Milerowicz 5 Kor., Georgeon 4 Kor., Kazimierz Bojarski 2 Kor., Józef Hanak 5 Kor., Kazimierz Pszorn 5 Kor., Z. Wilczyński 2 Kor., Władysław Matejko 2 Kor., Jan Sygietyński 5 Kor., Hieronim Morawski 10 Kor., Alfred R. Weiss 10 Kor., Franciszek Zopoth 5 Kor., H. Bartmański 2 Kor., Władysław Miętus 2 Kor., Bronisław Pytlarski 3 Kor., Adam Kopf 2 Kor., Roman Mayzel 2 Kor., Roman Rożecki 2 Kor., Leon Dekański 2 Kor., Pawłowski 4 Kor., Matula[2] 4 Kor., Niesiołowski 4 Kor., Szancer 4 Kor., Switalski 4 Kor., M... 4 Kor., J. Tarczyński 3 Kor., Palch 4 Kor., Graff 4 Kor., ... 3 Kor, Herbst 1 Kor., Masłowski 1 Kor., Wiktor 1 Kor., Markiewicz 1 Kor. Razem zebrane przez kol. Skowrońskiego 287 Kor., apt. Matulę 38 Kor., kol. Stepka 4 Kor., dochód 329 Kor.

Rozchód:

Wydatki drobne	5	Kor. 90	hal.
Papier pergam. na kopie . . .	11	„ 70	„
Puszka srebrzona na adres . .	240	„ —	„
Adres i druk	70	„ —	„
Sznur jedwabny do adresu . .	3	„ —	„
Razem rozchód . . .	330	Kor. 60	hal.

Kraków, dnia 1 lipca 1900 r. *Komitet.*

Gremium apt. Gal. zach. uchwaliło na ostatniem Walnem zgromadzeniu ustanowić przy Gremium posadę stałą dla magistra dla chwilowych zastępstw aptekarzy na prowincyi.

KRONIKA BIEŻĄCA.

Wiadomości osobiste. Dr. Adam Łobaczewski, magister farmacyi, demonstrator przy katedrze farmakologii i farmakognozyi Uniwersytetu Jagiellońskiego, został w tym samym charakterze przeniesiony do Uniwersytetu we Lwowie. Dr. Zygmunt Miczyński, właściciel apteki w Wieliczce, został wybrany tamże burmistrzem.

Koncesye. W dniu 27 czerwca b. r. nadał Magistrat miasta Lwowa koncesye na dwie nowe apteki we Lwowie pp. kolegom: Fryderykowi Dewechemu i Gustawowi Adamowi, proponowanym przez Gremium aptekarzy Galic. wschod. na pierwszem i trzeciem miejscu. Wynik obsady nowych aptek w pierwszej instancyi przyjął ogół farmaceutów bardzo sympatycznie. Spodziewamy się, że chyba nie znajdzie się przeciw temu nadaniu, rekurent, któryby chciał tym dwom zasłużonym kolegom po kilkudziesięcioletniej służbie w zawodzie, zagrodzić drogę do samoistnego spokojnego kąta na stare lata.

Koncesyę na aptekę w Korolówce, nadało Starostwo w Borszczowie mg. f. Edwardowi Kucharskiemu (w ternie umieszczeni byli kol. Allerhand, Winnicki i Marianowski). Przeciw temu nadaniu jak się dowiadujemy miał być ze strony kolegów kondycyonujących wniesiony ogólny protest.

Promocya. Dnia 2 czerwca b. r. odbyła się w Uniwersytecie lwowskim uroczysta promocya magistra farmacyi kol. Jana Piepesa-Poratyńskiego, bibliotekarza gal. Tow. aptekarskiego, który po przedstawieniu rozprawy: „O polimeryzacyi p.

tolunitrylu“ i złożeniu egzaminów ścisłych z chemii, mineralogii i filozofii, otrzymał stopień doktora filozofii. *Czasop. Tow. Apt. 1900. 11 i 12.*

Magisteryum. Dnia 7 lipca b. r., otrzymali na Uniwersytecie Jagiellońskim dyplom magistra farmacyi kol.: Szymanowicz Karol z Zakliczyna (z odznaczeniem), Rybacki Włodzimierz z Krzeszowic (z odzn.), Kamienobrodzki M. z Mikołowa (z odzn.), Danziger Leon z Gdańska, Grottger Artur ze Starego Zagórza, Stehlig Zygmunt ze Stryja, Reischer Leon z Tarnopola i Wassileff Atanas z Bułgaryi.

Tyrocynium. Dnia 7 b. m. złożyli egzamin tyrocynialny w Krakowie kol.: Władysław N. Kisielewski z Podgórza (z odzn.) i A. Stützel z Krakowa (z odzn.).

Otwarcie nowej apteki. Kolega Mg. Ignacy Trybuła otworzył w ubiegłym miesiącu swą nową aptekę w Czarnym Dunajcu. Życzymy powodzenia!

P. Pawłowski otworzył nową (drugą) aptekę dnia 1 lipca b. r. Bochni „pod białym Orłem“.

Sprawa nowych aptek w Krakowie. Namiestnictwo nadesłało do Magistratu obszerny reskrypt w sprawie aptek w Krakowie, będący odpowiedzią na znane w tej mierze uchwały Rady miasta. I tak namiestnictwo nie udzieliło Zgromadzeniu Braci Miłosierdzia koncesyi na prowadzenie publicznej apteki. Natomiast uznało potrzebę utworzenia nowej apteki na Kazimierzu lub Stradomiu, polecając Magistratowi wybór jednej z tych dwóch dzielnic i rozpisanie konkursu, a następnie nadanie koncesyi na podstawie konkursu. Dalej Namiestnictwo uznaje potrzebę otwarcia aptek na Piasku i Wesołej i poleca p. prezydentowi, aby w przeciągu dwóch lat uzyskał oświadczenie aptekarzy, czy który z nich gotów jest z Rynku przenieść się w te dzielnice; w przeciwnym razie p. prezydent ma poczynić odpowiednie ewentualne wnioski.

Nowe apteki. C. k. Namiestnictwo pozostawiło p. Henryka Nitribita, magistra farmacyi przy koncesyi na aptekę (obecnie stałą) w Krynicy, po zrzeczeniu się przez tegoż praw do prowadzenia apteki filialnej w Muszynie i rozporządziło aby w Muszynie otworzoną została apteka publiczna, na której koncesyę należy nadać w drodze rozpisać się mającego konkursu najgodniejszemu z kompetentów.

Do otwarcia nowej apteki w Maryampolu, nie przychyliło się Namiestnictwo ze względu na mające wkrótce nastąpić otwarcie apteki publicznej w Uściu zielonem, jakoteż ze względu na to, że w Maryampolu istnieje domowa apteka klasztoru SS. Miłosierdzia, która zaspokaja częściowo potrzeby miejscowe, że zatem obecnie utworzenie apteki publicznej w Maryampolu nie jest potrzebne.

C. k. Namiestnictwo reskryptem z d. 9 czerwca b. r. zezwoliło na otwarcie publicznej apteki w Uściu zielonem (pow. Buczacz) a natomiast nie uznało potrzeby otwarcia drugiej apteki w Buczaczu, ze względu, że „miejscowe i okoliczne stosunki tego nie wymagają“.

Krajowa Rada zdrowia oświadczyła się za otwarciem dwóch nowych aptek w Stanisławowie.

Z prasy zawodowej. Kolega Mg. Teofil Starczewski, zrezygnował z dniem 1-go lipca b. r. z godności odpowiedzialnego redaktora „Czasopisma Tow. Aptekarskiego“. Redakcyę „Casopisu cesk. lékarnictva“ organu pragskiego tow. farmaceutycznego objął prowizorycznie z dniem 1 lipca b. r. na pół roku p. L. Schaertler, były aptekarz w Schlan.

Zaręczyny. Kol. Józef Koperski w Meranie zaręczył się z p. Martą Blechstein. Kol. Mg. Leon Neisser, były wiceprezes Ogól. austr. Tow. farmaceutów w Wiedniu, zaręczył się z panną Martą Pflichtenheld. Kolegę Neissera mieliśmy sposobność poznać bliżej na I. Zjeździe farmaceutów galic. we Lwowie, gdzie reprezentował zaszczytnie O. A. Towarzystwo farmaceutów.

Fundusz emerytalny farmaceutów galic. we Lwowie został zasilony darem aptekarza M. Zachradnika ze Złoczowa, w kwocie 400 koron.

Dwa większe zgromadzenia farmaceutów wiedeńskich odbyły się w ostatnich czasach we Wiedniu, na których omawiano bieżące sprawy, a zwłaszcza dotyczące reformy zawodu. Sensacyę wzbudziły pogłoski, kursujące głośno we Wiedniu, po odbyciu się rządowej reformy.

Strejk farmaceutów w Zagrzebiu! Jak donoszą dzienniki zagrzebskie, postanowili tamtejsi farmaceuci w najbliższym czasie rozpocząć bezrobocie z powodu odmówienia tymże przez właścicieli aptek nawet najdrobniejszych ulg w warunkach służbowych. W odmowie swej na petycyę kondycyonujących, wytoczyli nawet tamtejsi panowie szefowie „straszaka" w formie groźby, cytując odnośne ustawowe obowiązki personalu aptek — §§ ustawy karnej i możliwe represalia ze strony władz!!!

Pelletier i Caventou. Podczas tegorocznej wystawy wszechświatowej w Paryżu, zostanie odsłonięty pomnik wynalazców chininy (r. 1827), paryskich aptekarzy Józefa Caventou i Józefa Pelletiera. Do wystawienia pomnika przyczyniła się i austryacka farmacya kwotą 1000 koron.

Nowe wydanie lekospisu austryackiego. Jak donoszą z Wiednia, komitet farmaceutyczny przy c. k. Najwyższej Radzie zdrowia zaczął wstępne przygotowania do opracowania 8-go wydania farmakopei austryackiej.

Powiększenie personalu aptek wojskowych w Austryi. W projekcie budżetu państwa na r. 1901 przedłożonym tegorocznym delegacyom, w dziale wydatków na cele wojskowe zamieszczono przedłożenie uregulowania i powiększenia personalu aptek wojskowych na stopie pokojowej. Według przedłożenia personal aptek ma być w okresie trzechletnim powiększony o liczbę 30 urzędników a mianowicie dwóch nadzarządców, 2 zarządców, 7 oficyałów 1 klasy, 5 oficyałów 2 klasy, 6 oficyałów 3 klasy i 7 akcesistów. Do stopnia Dyrektora aptek wojskowych, będzie w przyszłości przywiązana ranga i pobory VI klasy dyet. W ten sposób personal aptek wojsk. składać się ma w przyszłości z 1 Dyrektora w 6 randze, 2 nadzarządców w 7 randze, 10 zarządców w 8 randze, 26 oficyałów I klasy i 25 oficyałów II klasy w 9 randze, 24 oficyałów III klasy w 10 randze i 17 akcesistów w 11 randze razem 105 urzędników. Prócz tego 7 urzędników szpitala marynarki w Pola. Równocześnie zaprojektowano powiększenie pomocniczego personalu technicznego (o 12), budowę i urządzenie nowego laboratoryum przy Dyrekcyi, kosztem 180.000 koron.

Zamykanie aptek w Krakowie o godzinie 9 wieczór. Czasopisma zawodowe tak polskie jak i niemieckie zamieściły notatkę, jakoby aptekarze krakowscy dla upamiętnienia pięciowiekowego jubileuszu Wszechnicy Jagiellońskiej postanowili, dla ulżenia pracy swym kolegom — współpracownikom — od 1 lipca b. r. zamykać apteki o godzinie 9 wieczór. Pogłoska ta, jak dotąd, jest jednak tylko uprzedzeniem faktu, który zresztą nastąpić może a miejmy nadzieję, że i nastąpi, gdyż w tym właśnie duchu streszczony memoryał postanowiło Gal. Tow. farmaceutyczne „Unitas" przedstawić Gremium aptekarzy krakowskich a względnie p. aptekarzom krakowskim. Spełnieniem tego postulatu zaświadczyliby pp. właściciele aptek, że uznając ciężkie warunki naszej egzystencyi i pracy, nietylko pozostają względem nas w sferze dobrych chęci i obietnic, ale potrafią zdobyć się i na czyny, szlachetne i wzniosłe — a takim czynem, byłoby upamiętnienie w ten sposób uroczystości jubileuszowej.

Szkoła dla droguistów. Z inicyatywy nadzwyczaj czynnego Związku droguistów austryackich, powstaje we Wiedniu szkoła dla kształcenia tychże, w zabudowaniach Towarzystwa przemysłowego. Regulamin nauk obejmuje przedmioty, jak: chemię, botanikę, towaroznawstwo i chemiczną technikę.

Zjazd farmaceutyczny czeski, jaki ma się odbyć w r. b. w Pradze z równoczesnem Walnem Zgromadzeniem Związku Tow. farmaceutycznych w Austryi, przyjdzie do skutku prawdopodobnie w pierwszej połowie września b. r. Kolegów,

którzyby mieli zamiar udać się na Zjazd do Pragi, prosimy o wcześniejsze zgłoszenia do naszej Redakcyi, celem ewentualnego urządzenia wspólnej wycieczki.

Stosunek liczby aptek do liczby mieszkańców w większych miastach Francyi przedstawia się następująco: w Paryżu wypada jedna apteka na 2184 m., w Lyonie na 2651 m., w Marsylii na 2928, w Bordeaux na 1759 i w Nantes na 1998 m. I mimo tego ci aptekarze żyją i wybijają się na czoło społeczeństwa i nauki.

Życzliwość aptekarzy względem współpracowników..... w cyfrach. W ostatnich czasach zwrócono się ze strony oddziału „Wiedeń“ ogól. austr. Tow. farmac. do komuny stolicy państwa o kreowanie tamże dalszych (około 57) nowych aptek. Przy zasięgnięciu dotyczących opinij — oświadczył się Urząd Dyrekcyi policyjnej za otwarciem 11 nowych aptek, związek lekarzy 7, fizykat miasta Wiednia 5 a wiedeńskie Główne Gremium aptekarzy za... 3-ma! Otóż tak to przedstawia się w cyfrach owa życzliwość i skłonność ze strony właścicieli aptek do sprawiedliwego rozmieszczenia aptek. *Quousque tandem?...* łudźmy się, suszmy sobie głowy nad wykupnem obecnych przywilei i... czekajmy...

Węgry. Rząd węgierski zamierza stanowczo upaństwowić kasy chorych.

Walne posiedzenie Gremium aptekarzy Galic. zach. jak się dowiadujemy odbyło się w dniu 9 czerwca b. r. w Krakowie. Nie mając do dyspozycyi sprawozdania z takowego, ograniczamy się do streszczenia wiadomości jakie nas dochodzą. I tak, pominąwszy sprawy administracyjne, obchodzące wyłącznie Zarząd Gremium a względnie tegoż członków — musimy zaznaczyć dobre chęci i przychylne stanowisko przewodniczącego Gremium p. aptekarza Seniora E. Hellera względem reformy aptekarstwa, co dozwala tuszyć, że w przyszłości mogą nastąpić lepsze czasy. Sprawozdanie gremialne ma przytaczać rozpisanie jednego jedynego konkursu na publiczną aptekę w Kołaczycach, co jednak *de facto* jak dotąd jeszcze nie miało miejsca. Natomiast Gremium sprzeciwiło się otwarciu nowych aptek w Wieliczce i Podgórzu. Tak samo upadł i wniosek włączenia do komisyi kwalifikacyjnej jednego z kondycyonujących magistrów — gdyż wobec sprzeciwiania się ustawicznego kreowaniu nowych aptek — komisya ta i tak będzie skazaną na bezczynność. Uczni wpisano 8-miu, zdało tyrocynium czterech, nie zdał jeden, z poprawką jeden. P. Wilch. Zajączkowski aptekarz ze Strzyżowa zawiadomił o opracowaniu w polskim języku wydanego w r. b. dodatku do lekospisu austryackiego, który to dodatek wyjdzie drukiem w nakładzie Gremium. W roku bieżącym założono szkołę farmaceutyczną. Do komisyi kwalifikacyjnej wybrano pp.: K. Wiszniewskiego, Palcha, Dyonizego Matulę, Łuczkę, Mikuckiego, Żurawskiego, Niesiołowskiego i Rosenberga. Do komisyi egzaminacyjnej pp.: Zajączkowskiego, Łuczkę, Weissa i jako zastępcę Mikuckiego. Sekretarzem został aptekarz X. Mikucki. *H_2S.*

Lwowska fabryka chemiczna ,,Tlen“. Jak donosi „Czasop. Tow. Aptek“ rozpocznie wkrótce swą działalność nowa fabryka chemiczna we Lwowie, założona przez Stowarzyszenie udziałowe z ograniczoną poręką, pod nazwą „Lwowska fabryka chemiczna „Tlen“. Fabryka będzie podzielona na trzy oddziały: 1) opatrunkowy, 2) farmaceutyczno-techniczny i 3) chemiczny. Kierownikiem technicznym fabryki jest kol. Mg. Bronisław Koskowski, redaktor Czasopisma lwowskiego.

Włochy. We Francyi, we Włoszech i wogóle gdzie apteki oparte są na wolności przemysłowej, mają one większą działalność i *de facto* spełniają nawet większe usługi względem społeczeństwa niż nasze zmonopolizowane przedsiębiorstwa. I tak oprócz dostarczania leków, służą one jako pierwszy posterunek służby zdrowia w wypadkach nagłych, przy katastrofach i t. p. W tych czasach pomoc tę w niektórych większych miastach włoskich jak np. Medyolanie uregulowano a mianowicie w ten sposób, że tak dla ochrony personalu aptecznego jak i ewentualnej pomocy i interwencyi w razie zapotrzebowania wydania bezpłatnego leków, ustanowione zostały w aptekach również stałe dyżury urzędników policyjnych.

Doktorzy Uniwersytetu Jagiellońskiego — honoris causa. Z powodu uroczystości 500 letniego jubileuszu Uniw. Jagielloński udzielił stopień doktorów *honoris causa* następującym lekarzom z Polaków: prof. Baranowskiemu, Brodowskiemu i Hoyerowi z Warszawy, Święcickiemu z Poznania, Nenckiemu z Petersburga i Laskowskiemu z Genewy — z innych Hlavic z Pragi czeskiej, Sklifasovskiemu z Petersburga, Baccelicmu z Rzymu, Listerowi z Londynu, Roux z Paryża i Virchowowi z Berlina.

Lód w aptekach. W odnośnej sprawie, dotyczącej utrzymywania sztucznego czystego lodu w aptekach i ordynowania tylko takiego przez lekarzy, orzekła najw. Rada zdrowia (refer. Prof. Dr. Gruber), że dopóki nie zostanie rozpowszechnioną fabrykacya lodu sztucznego, dopóty nie może być wydane zobowiązanie dotyczące w tym kierunku lekarzy i aptekarzy.

Niedzielny spoczynek w drogueryach pragskich. Droguiści z królewskich Winohradów i okolicy postanowili z dniem 1 czerwca b. r. w dnie świąteczne drogueryi nie otwierać.

Widoki we farmacyi! Konkurs rozpisany na otwarcie nowej apteki na król. Winohradach w Pradze, zgromadził sporą liczbę kompetentów — z których dwóch liczy **przeszło 60 lat życia!!!** Jak wobec takich faktów może dziś ktokolwiek jeszcze zachęcać młodzież do wstępowania do aptek? — zachęcać do karyery aptekarskiej — która dopiero nad grobem daje warunki... życia!

Rozhledy lekarnicke. 900. 19.

Podczas jubileuszu Wszechnicy Jagiellońskiej warszawskie Towarzystwo farmaceutyczne reprezentował redaktor „Wiadomości farmaceutycznych" kol. Juliusz Kuśnierski, który przywiózł adres opatrzony licznymi podpisami.

Na Zjazd lekarzy i przyrodników polskich, który odbędzie się w Krakowie w dniach od 21 do 25 lipca b. r., zgłoszono dotychczas 365 odczytów i 70 tematów. Oprócz posiedzeń sekcyjnych odbędą się dwa posiedzenia ogólne, na których porządku dziennym postawione będą tematy o charakterze ogólniejszym. Odczyty na nich wygłoszą: prof. Nencki z Petersburga, tudzież profesorowie Hoyer i Baranowski z Warszawy. Ten ostatni przedstawi sprawę walki z gruźlicą, która zajmuje obecnie żywo wszystkie społeczeństwa europejskie.

W sekcyi farmaceutycznej zgłoszono dotychczas następujące odczyty: Bronisław Koskowski (Lwów): „Przetwory organoterapeutyczne" i „Kontrola środków opatrunkowych"; Jan Drege (Warszawa): „Fabrykacya mydeł"; Bolesław Gładych (Warszawa): „Apteka przyszłości".

Zwycięstwo Celsiusza nad Reaumurem. W pruskim ministerstwie oświaty odniósł zwycięstwo studzielny termometr Celsiusza nad 80-stopniowym Reaumurem. Ministerstwo to zarządziło, iż od 1 stycznia 1901 r. we wszystkich publicznych instytucyach, szkołach i wyższych zakładach naukowych, szpitalach, łaźniach i t. p. ma być używany wyłącznie tylko 100 stopniowy termometr Celsiusza. Czy do tego zastosuje się z czasem i cały ogół? Byłoby to istotnie pożądane — gdyż używanie dwojakiego systemu dawało nieraz powód do nieporozumień — a wobec przyjęcia już we wszystkich miarach i wagach podziału przez 100 — ujednostajnienie skali termometru oczywiście wypaść musiało na korzyść Celsiusza. Byłoby do życzenia, żeby i w Austryi rząd dążył do ujednostajnienia termometru.

Międzynarodowy kongres farmaceutyczny w Paryżu 1900. Zgodnie z postanowieniem ósmego międzynarodowego kongresu farmaceutycznego, który miał miejsce w Brukseli w 1997 r., w ciągu bieżącego roku, a mianowicie od 2 do 8 sierpnia odbędzie się dziewiąty takiż kongres w Paryżu. Program referatów wykazuje, że następujące przedmioty będą poddane dyskusyi:

1. Poszczególne metody określania pierwiastków działających w przetworach lekarskich.
2. Dozowanie i odtrutki środków lekarskich silnie działających.
3. Farmakopea międzynarodowa.

4. Ujednostajnienie metod badania moczu i wydzielin patologicznych.
5. Projekt ujednostajnienia metod otrzymywania hodowli bakteryologicznych.
6. Wykształcenie naukowe farmaceutów i organizacya studyów farmaceutycznych w rozmaitych krajach
7. Czy pożądanem jest, aby praktyka uczniowska, odbyta po za granicami kraju, była zaliczaną przy pierwszym egzaminie?
8. System ograniczania liczby aptek i doświadczenie tą drogą zdobyte.
9. Organizacya inspekcyj aptecznych.

Przynależny tytuł. Zwracamy uwagę wszystkich PP. kolegów, by przy każdorazowem podpisie swego nazwiska dodawali na początku **Mr** jako prawnie przysługujący tytuł dla każdego magistra farmacyi równy stopniowi Doktora.

IX. Zjazd lekarzy i przyrodników polskich w połączeniu z Wystawą przyrodniczo-lekarską odbędzie się w końcu lipca b. r. w Krakowie z następującym ogólnym programem:

W piątek, 20 lipca 1900 r. wieczorem: zebranie i powitanie przybyłych uczestników. W sobotę, 21 lipca: o 8 rano nabożeństwo, o 10 rano otwarcie Zjazdu i I. posiedzenie ogólne, na którem wygłoszą wykłady prof. Nencki z Petersburga i prof. Baranowski z Warszawy. Treścią wykładu prof. Baranowskiego będzie: „Walka z gruźlicą, jako zadanie społeczno-narodowe“. O 1 w południe otwarcie Wystawy przyrodniczo-lekarskiej; o 4 popołudniu posiedzenie sekcyjne; wieczorem przyjęcie uczestników przez Komitet gospodarczy. W niedzielę, 22-go lipca: rano zwiedzanie miasta i zakładów naukowych przyrodniczo-lekarskich i technicznych; popołudniu wycieczka w okolice Krakowa. W poniedziałek, 23-go lipca: od 7—9 rano zwiedzanie miasta i jego zakładów; o 9 rano posiedzenie zbiorowe w sprawie gruźlicy i jej zwalczania; o 4 popołudniu posiedzenia sekcyjne; o 6 wieczorem zwiedzanie parku prof. Jordana. We wtorek, 24 lipca: od 7—9 rano zwiedzanie miasta; o 9 rano posiedzenia sekcyjne; o 4 popołudniu II. posiedzenie ogólne z wykładem prof. Hoyera z Warszawy i zamknięcie Zjazdu. We środę, 25 lipca: wyjazd na wycieczkę do zdrojowisk krajowych i ewentualna wycieczka do Wieliczki.

Komitet Wystawy przyrodniczo-lekarskiej, która się odbędzie w lipcu b. r. podczas IX. Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich w Krakowie, prosi pp. autorów i wydawców dzieł, broszur, rozpraw i t. p. z zakresu nauk przyrodniczych, lekarskich i technicznych, wydanych w czasie od r. 1891 aż do 1900 włącznie, aby prace te objęte I. działem programu Wystawy zechcieli już nadsyłać pod adresem Komitetu Wystawy. Zkatalogowanie bowiem tej literatury, ułożenie w odpowiednie grupy potrzebuje spokojnego traktowania, co przed samem otwarciem Wystawy, gdy zaczną się gromadzić okazy przemysłu w olbrzymiej, jak jest uzasadniona nadzieja ilości, doznawałoby znacznej przeszkody.

Wypełniania kart zgłoszenia się do Wystawy pp. autorowie i wydawcy nie potrzebują załatwiać, Komitet bowiem ręczy za zwrot nadesłanych dzieł, jak tylko dokładny adres posyłającego będzie mu znany.

Wszystkie pisma polskie prosimy o łaskawe powtórzenie tej wiadomości.

Dyrektor Wystawy: *Dr. Michał Śliwiński.*

Wolny przemysł dla aptekarstwa Norwegii. Norwegskiej Izbie prawodawczej „Storthing“ przedłożono projekt nadania aptekarstwu praw wolnego przemysłu. Dziwna rzecz, że bliskość Szwecyi nie zachęciła sąsiadki do naśladowania tak zw. systemu szwedzkiego.

Szwecya. System personalnej koncesyi wprowadzony w Szwecyi nie przyniósł w rezultacie tak błogich rezultatów, jakich się po nim spodziewano. Po pierwszem obsadzeniu istniejących aptek — obecni zastępcy, a zwłaszcza młodsi — mają przed sobą długie lata oczekiwania na osiągnięcie samoistności, a względnie doczekać się tylko będą mogli utrzymania w starości z funduszu emerytalnego. Naturalnie, że już obecnie wywołuje to rozgoryczenie w szeregach współpracowników — to też Dy-

rekcya medyczna w Stokcholmie oświadczyła się za wprowadzeniem obowiązkowego dla aptekarzy, po pewnej liczbie lat prowadzenia apteki, ustąpienia na emeryturę, miało było być środkiem dającym możność wcześniejszego zajmowania miejsc samoistnych przez młodszą generacyę farmaceutów. Z tego jednak widzimy, że system koncesyi personalnej posiada braki i to niestety braki podstawowe.

Literatura. *A. Zawadzki. „O hygienie aptek“.*

— *„Lékárnická ucebnice“.* Pod powyższym tytułem wydało pragskie Towarzystwo farmaceutyczne podręcznik dla nauki uczni aptekarskich. Tenże zawiera na wstępie treściwy przegląd rozwoju farmacyi od lat najdawniejszych aż do czasów ostatnich, zaznajamia z nazwiskami i czynami mężów zasłużonych w zawodzie, a w następnych działach znajdujemy naukę fizyki, chemii, botaniki, farmakognozyi i praktycznej chemii. W dziale fizyki traktuje autor naukę o ogólnych własnościach ciał, mechanikę, optykę, ciepło, magnetyzm i elektrykę. Nauka chemii obejmuje chemię organiczną, nieorganiczną, techniczną i analityczną. W zakończeniu podręcznika, obejmującego 600 stron druku, zamieszczono zbiór najważniejszych ustaw i przepisów aptekarskich. Wydawnictwem tem przynosi sobie zaszczyt czeska farmacya, dowodząc, że aptekarzom nie tylko na eksploatacyi sił młodzieży zależy, ale również na istotnem zawodowem kształceniu adeptów. Brak podobnego podręcznika daje się u nas w Galicyi szczególniej dotkliwie odczuwać, na czem cierpi zawód, kształcenie uczni jest zostawione osobistej chęci i pilności ucznia i zamiłowaniu tegoż do nauki, lub też dorywczemu nauczaniu w okresie kilku lub kilkunastu wykładów za lat trzy — w tak zwanej szkole farmaceutycznej. Narzekanie na brak uczni daje się aż do rozczulenia słyszeć — natomiast gdy się znajdą tacy, kształcenie ich odbywa się w sposób przypominający co najmniej epokę przed wynalazkiem Gutenberga! Wobec tak wielkiego postępu w naukach, a z drugiej strony wobec tych warunków materyalnych, jakimi rozporządzają aptekarze, chcąc mieć zdolnych współpracowników, szkoła farmaceutyczna powinna zupełnie inaczej wyglądać, niż to, co ma dzisiaj pretensyę do tego tytułu. Czeska „Lékárnická ucebnice“ może posłużyć za wzór i zachęcić do zajęcia się raz nie pozornego ale szczerego tą sprawą.

Nekrologia. Ś. p. Antoni Beer, aptekarz w Mikołajowie, zmarł nagle we Lwowie, osierocając żonę i czworo dzieci.

— Ś. p. Antoni Sadtelberger, dzierżawca apteki w Bukowsku, zmarł w 69 roku życia

— Ś. p. Sylwery Doliwa Stroiński, emerytowany aptekarz szpitala św. Łazarza, zmarł w Krakowie w wieku lat 81

— Ś. p. Jan Pacanowski, żołnierz z r. 1863 i sybirak, obyw. m. Krakowa, fabrykant kartonaży, (znany w kołach farmac. galic. zach.), zmarł w Krakowie.

— Ś. p. Stanisław Półkozic Boziewicz, magister farmacyi, ostatnio urzędnik Tow. ubezpieczeń w Czerniowcach, zmarł w Krakowie.

Ś. p. Emil Zeńczak, magister farmacyi, zmarł we Lwowie 8 czerwca b. r.

Od Redakcyi.

Kol. R. S. i T. P. Ulgi w warunkach służbowych są tak nieznaczne i ograniczające się do kilku tylko aptek, że ich jako ogólne nazwać nie możemy.

Kol. R. R. w P. Odpowiedzią będzie... wolny przemysł!

Rządownie uprawniona

Fabryka wód mineral. sztucznych i specyalnych lekarskich

K. RZĄCY i CHMURSKIEGO

w Krakowie

zostająca pod kontrolą Komisyi przemysłowej Towarzystwa lekarskiego krakowskiego.

CENNIK.

Większe zamówienia wykonuje się za gotówkę płatną w Krakowie po otrzymaniu przesyłki lub za zaliczką, mniejsze tylko za zaliczką. — Ceny rozumieją się za 100 flaszek bez opakowania. — Dla Pp. aptekarzy, handlom artykułów aptecznych (Drogueryom) i kupcom posiadającym koncesyę na sprzedaż wód mineralnych, odpowiedni opust.

A. **Wody mineralne sztuczne:**		Złr.
Woda Selterska		16
„ Bilińska		15
„ Vichy Grande-Grille i Celestins, duże flaszki		40
„ „ „ „ » małe flaszki		25
» Kissingen Rakoczy		20
» na wzór Maryenbadzkiej, Ferdinandsbrunn i Kreutzbrunn		20
» Gieshüblerska we flaszkach $^3/_4$ litra pojemności		14
» » $^1/_2$ litra pojemności		10
B. **Wody specyalne lecznicze,** używane na zlecenie lekarza:		
Woda gazowa litowa		15
» Jodowa		20
» z pyrofosforanem żelazowym mocniejsza		25
» » » słabsza		22
„ sodowa kwaśna słabsza i mocniejsza		15
» » hygieniczna		10
» Bromowa mocniejsza		28
» „ słabsza		20
» Alkaliczna (Aqua alcalina effervescens) mocniejsza	Według przepisu Prof. Dra W. Jaworskiego.	30
» » » » » słabsza		20
» Ziemna (Aqua calcinata effervescens) mocniejsza		30
» » » » » słabsza		20
» Magnowa (Aqua magnesiae carb. effevr.) mocniejsza		30
» » » » » » słabsza		20

16/12

Nakładem Tow. farm. „Unitas“. Redaktor odpowiedzialny: Mg. **Alfred Stepek.**

W Krakowie, czcionkami drukarni Związkowej, pod zarządem A. Szyjewskiego.